

Л.Б.ГОНЧАРОВ
АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ
АВТОМОБИЛЬ-ЖОЛ
ИНСТИТУТЫ

КАЗАХСКИЙ
АВТОМОБИЛЬНО-ДОРОЖНЫЙ
ИНСТИТУТ
им.Л.Б.ГОНЧАРОВА

«Экономика» кафедрасы

Келісілді:

ОҚЖТЖ Вице Ректор

Кажетаев А.С.
 2024ж.

Бекітемін:

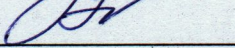
Л.Б. Гончаров атындағы
ҚазАЖИ ректоры
Есентай Д.Е.
 2024ж.

6В04101 «Экономика» ББ білім алушыларына арналған
диплом алдындағы практика
бағдарламасы

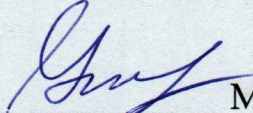
Алматы, 2024ж.

Әзірлегендер: профессор, э.ғ.к. Калгулова Р.Ж
қауымд. проф., э.ғ.к. Алмагамбетова Ш.Т.

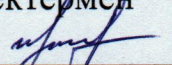
"Экономика" кафедрасының отырысында талқыланды және ұсынылды
16.09.2024 ж. № 2 хаттама

Кафедра меңгерушісі Калгулова Р.Ж.

ОӘК отырысында мақұлданды
17.09.2024 ж. № 2 хаттама

ОӘК төрағасы, т.ғ.к., профессор Мурзахметова У.А.

Келісілді:

Студенттермен және түлектермен
жұмыс департаменті Карашина А.Р.

Өндірістік (кәсіптік) практика бағдарламасы "Асфальтобетон 1" ЖШС,
Savesa" ЖШС-мен келісілді

Келісім актісі бар

МАЗМҰНЫ

КІРІСПЕ.....	4
1 ПРАКТИКАНЫҢ МАҚСАТЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ.....	4
2 ДИПЛОМ АЛДЫНДАҒЫ ПРАКТИКАНЫ ҰЙЫМДАСТЫРУ.....	5
3 ТӘЖІРИБЕНІ БАСҚАРУ ЖӘНЕ БАҚЫЛАУ ӘДІСТЕРІ.....	5
4 БАҒДАРЛАМАНЫҢ МАЗМҰНЫ	6
5 ҚОСЫМША.....	10

КІРІСПЕ

Бағдарламаға диплом алдындағы практикадан өту бойынша жалпы талаптар енгізілген. Практикадан өту, есепті әзірлеу және ресімдеу кезінде білім алушы қарастырылып отырған ұйым бойынша жалпы ережелерді, есепті және статистикалық материалдарды, дипломның таңдалған тақырыбына сәйкес арнайы әдебиеттерді және арнайы мерзімді басылымдарды басшылыққа алуға міндетті. Диплом алдындағы практика барысында білім алушы кафедра тағайындаған диплом алдындағы практика бойынша жауапты басшыдан және практика жүргізілетін кәсіпорын басшылығынан толық ақпарат алады.

1. ПРАКТИКАНЫҢ МАҚСАТЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

Білім алушылардың диплом алдындағы практикасы оқу процесінің маңызды бөлімдерінің бірі болып табылады және 6B04101 «Экономика» ББ бойынша дайындықтың соңғы кезеңін білдіреді. Білім алушылардың алдыңғы тәжірибелерінен айырмашылығы, диплом алдындағы практика өз мақсаты бойынша білім алушылардың білімін тереңдетіп, бекітіп қана қоймай, сонымен қатар білім алушылардың болашақ ББ бойынша экономикалық жұмысы болып табылады.

6B04101 «Экономика» ББ бойынша диплом алдындағы практика бағдарламасы Л.Б. Гончаров атындағы Қазади Ғылыми кеңесі бекіткен кәсіптік практиканы ұйымдастыру және өткізу және ұйымдарды практика базасы ретінде айқындау қағидаларына сәйкес әзірленді.

Диплом алдындағы практиканың негізгі міндеттері:

1) дипломдық жұмыс тақырыбы бойынша практикалық материалдарды жинау, өңдеу және жалпылау;

2) диплом алдындағы зерттеу тақырыбы бойынша статистикалық деректерді және практикалық материалды талдау;

3) дипломдық жұмыс немесе есеп тақырыбы бойынша қорытындыларды, заңдылықтарды, ұсынымдар мен ұсыныстарды тұжырымдау;

4) белгіленген талаптарға сәйкес дипломдық жұмысты немесе есепті ресімдеу.

Диплом алдындағы практика жеке жоспарға сәйкес дипломдық жұмыс пен есеп үшін тапсырмаларды орындайтын барлық мамандықтардың білім алушылары үшін бітіру курсына өткізіледі.

Дипломдық жұмысты немесе есепті дайындау және жазу үшін білім беру бағдарламасында диплом алдындағы практика көзделеді.

Диплом алдындағы практикаға басшылықты, әдетте, дипломдық жұмыстың ғылыми жетекшісі жүзеге асырады.

Диплом алдындағы практиканың ұзақтығы Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартына сәйкес дипломдық жұмысты жазуға бөлінген кредиттер санымен айқындалады.

Диплом алдындағы практиканың мазмұны дипломдық жұмыстың немесе есептің тақырыбымен анықталады.

Диплом алдындағы практиканың қорытындылары арнайы кафедра ұйымдастырған дипломдық жұмысты немесе есепті алдын ала қорғауда шығарылады.

Дипломдық жұмысты алдын ала қорғау кафедра отырысында жүргізіледі және хаттамамен ресімделеді.

2. ДИПЛОМ АЛДЫНДАҒЫ ПРАКТИКАНЫ ҰЙЫМДАСТЫРУ

Білім алушы университетпен диплом алдындағы практикадан өту туралы ұйымдармен алдын ала жасалған шарттар негізінде таңдалған объектілерге практикаға жіберіледі. Тәжірибенің негіздері, әдетте, меншіктің әртүрлі нысандарындағы ұйымдар болып табылады.

Практиканың ұзақтығы оқу процесінің кестесіне сәйкес жүзеге асырылады. Практиканың басталу және аяқталу күні оқу кестесіне сәйкес белгіленеді.

Практика басталғанға дейін әрбір білім алушыға беріледі:

- диплом алдындағы практика бағдарламасы;
- тәжірибе күнделігі;
- тәжірибеге жолдама.

Тәжірибе орнына келген кезде білім алушы өзін ұйымның кадрлар бөліміне таныстырып, практикаға жолдама көрсетуі тиіс.

Практикадан өтпес бұрын білім алушы диплом алдындағы практика бағдарламасын мұқият зерделеуі тиіс.

Тәжірибе білім алушы әзірлеген жеке күнтізбелік-тақырыптық жоспар негізінде жүргізіледі. Орындалған барлық тапсырмалардың нәтижелері білім алушыларға практика бойынша есеп түрінде ресімделеді.

Практикадан өту кезеңіндегі білім алушылардың міндеттері

Білім алушылар практикант ретінде қабылданған сәттен бастап оларға еңбек заңнамасы, еңбекті қорғау Қағидалары және олар белгіленген тәртіппен танысуға тиіс ұйымдарда қолданылатын ішкі тәртіп қағидалары қолданылады.

Практикадан өту кезеңінде әрбір білім алушы күнделікті орындайтын жұмысы, жұмыс орны (ол алмастыратын лауазымы) жазылатын күнделік жүргізеді.

Практикадан өту кезеңінде білім алушы:

- белгіленген мерзімде практикадан өту үшін тағайындалған ұйымға уақтылы келу;
- жоғары ұйымшылдық танытуға, ұйымда белгіленген ішкі тәртіп ережелерін қатаң сақтауға, сондай-ақ еңбек және қызметтік тәртіпті сақтауға;
- еңбекті қорғау және қауіпсіздік ережелерімен танысу және орындау;
- практика бағдарламасын адал, толық көлемде және белгіленген мерзімде орындау; академиядан практика басшысының және ұйымнан практика басшысының нақты тапсырмаларын, тапсырмалары мен нұсқауларын нақты және уақтылы орындау;
- ұйыммен танысады: оның ұйымдық-құқықтық құрылымы, саланың ерекшелігі және өндірістік және басқару бөлімшелерінің негізгі функциялары;
- ұйымның қаржы-шаруашылық қызметіне экономикалық талдау жүргізу;
- аудитті ұйымдастыру және жүргізу әдістемесін қарастыру;
- есеп жұмысының нақты учаскелерін халықаралық нормалар жағына қарай жетілдіру қажеттігін негіздеу.
- диплом алдындағы практика бойынша есепті ресімдеу және дипломдық жұмысты орындау үшін практикалық материалдарды жинауды, өңдеуді және дайындауды жүзеге асыру;
- практика бойынша есепті университеттен практика басшысына уақтылы дайындап, рецензиялауға ұсыну; практика басшысының есепке оң рецензиясы болған кезде – практиканы қорғаудан өту.

3. ТӘЖІРИБЕНІ БАСҚАРУ ЖӘНЕ БАҚЫЛАУ ӘДІСТЕРІ

ЖОО тарапынан білім алушылардың диплом алдындағы практикасын ұйымдастыруды және оқу-әдістемелік басшылықты кафедра жүзеге асырады, оның ОПҚ ішінен практика жетекшісі тағайындалады.

Білім алушыларға практикадан өту орны бойынша бас бухгалтер немесе оның орынбасары немесе есеп-талдау қызметтерінің жетекші мамандары қатарынан ұйымның басшысы тағайындалады.

Кафедра басшысы:

- тәжірибенің жеке күнтізбелік-тақырыптық жоспарын әзірлеуге көмек көрсету;
- білім алушыларға практика мәселелері бойынша, практика күнделігін жүргізу және атқарылған жұмыс туралы есептер жасау бойынша кеңес беру (әр сенбі сайын сағат 9-дан 13-ке дейін);

-білім алушылардың жеке күнтізбелік-тақырыптық тәжірибе жоспарының орындалуын бақылау.

Ұйымның басшысы міндетті:

- тәжірибеге білікті басшылықты жүзеге асыру;
- бекітілген бағдарламаға және білім алушының жеке жоспарына сәйкес практиканы ұйымдастыру;

- білім алушыны жұмыс орнымен қамтамасыз ету;
- орындалатын жұмыстар бойынша қажетті түсініктемелер беру;
- жұмыс тапсырмаларын уақтылы және адал орындауды талап ету;
- орындалған жұмыстың сапасын тексеру;
- практика аяқталғаннан кейін білім алушының жұмысы туралы пікір беру және жасалған есепті растау.

4. БАҒДАРЛАМАНЫҢ МАЗМҰНЫ

Тәжірибенің мазмұны білім алушының алдына қойылған мақсаттар мен міндеттерден туындайды.

Студенттің практикалық жұмысымен қатар, арнайы курстарды оқып, алдыңғы тәжірибелерден өту нәтижесінде алынған теориялық дағдыларды бекітеді және толықтырады, ол дипломдық жұмыс болып табылатын үлкен өзіндік жұмысты орындауға дайындалады. Сондықтан, практикада бола отырып, білім алушы кафедра бекіткен тақырып бойынша дипломдық жұмысты терең әзірлеу үшін қажетті материалдарды жинауға міндетті.

Осы мақсатта білім алушы осы фирмадағы (кәсіпорындағы) осы мәселенің (мәселенің) жай-күйімен егжей-тегжейлі танысып, диплом жұмысы тақырыбы бойынша деректерді жинау және талдау жүргізуі керек.

Дипломдық жұмысқа дайындалу үшін студент дипломдық жұмыс тапсырмасында қарастырылған өнім түрлерін өндірудің кәсіпорында жүзеге асырылатын барлық процесін егжей-тегжейлі талдауы керек. Талдау қабылданған технологияның, өндіріс пен еңбекті ұйымдастыру жүйесінің кемшіліктерін анықтауға, өндірісті арттыру резервтерін ашуға және кәсіпорын қызметінің техникалық-экономикалық көрсеткіштерін жақсартуға дейін азаюы керек. Төменде жұмыстың мазмұны мен реттілігі келтірілген:

Мазмұны (есепте келтірілген бөлімдердің, тақырыптардың, бет нөмірлерінің тізімі).

Кіріспе (диплом жұмысының таңдалған тақырыбының өзектілігін негіздеу, зерттеу объектісі мен тақырыбын анықтау, зерттеудің мақсаттары мен міндеттерін қалыптастыру). Бұл бөлімде нарықтық экономика жағдайында жұмыс істейтін кәсіпорындар (фирмалар) үшін экономикалық қызметті талдаудың мәні мен маңызы, есепті жазу кезінде қандай әдістер, мысалдар мен әдістер қолданылғаны ашылады.

Ұйымның жалпы сипаттамасы

- Компанияның құрылу тарихымен;
- Ұйымның ұйымдық-құқықтық нысанымен (жарғы, құрылтай құжаттары және т.б.)

- Қызметтің негізгі бағыттары (Негізгі және қосалқы өндіріс, қызмет көрсету, жұмыстарды орындау, қызметтің басқа түрлері);
- Өндірістің технологиялық процесінің ерекшеліктерімен;
- Ұйымдық-диплом алдындағы құрылымдық ұйыммен;
- Шикізатты, материалдарды, отынды, электр энергиясын негізгі жеткізушілермен; -
- Дайын өнімнің (жұмыстардың, қызметтердің) негізгі тұтынушыларымен;
- Дайын өнімді өткізуді ұйымдастырумен танысу;

Өнімді өндіру мен сатуды талдау. Талдау міндеттері және деректер көздері. Көрсетілетін қызметтер мен өнімдердің өндірісі мен сатылуы мен сапасына экономикалық талдау негізінен есепті жылдың деректерін алдыңғы жылмен салыстырғанда келесі бағыттар бойынша салыстыру арқылы жүргізіледі:

- өнімді шығару және өткізу динамикасын талдау, соңғы бес жылдағы өнімнің (қызметтердің) өсуі мен өсуінің базистік және тізбекті қарқынын есептеу;
- өнімдер мен қызметтерді өндіру мен сатуды жалпы бағалау;
- өнімнің табиғи шығарылымын, өнім ассортиментінің құрылымын және оларға бағаны өзгерту есебінен өнімді өткізу көлемінің өзгеруін факторлық талдау;
- өнім өндірісінің маусымдылығы мен ритағының, ақаудан болған шығындардың өнімді сатуға әсерін бағалау. Маусымдық ауытқулар және өндірістің итақсыздығы есебінен өндірілетін өнім көлемінің жоғалуы;
- өндірілетін немесе өткізілетін өнім (қызмет) көлемінің өсу резервтерін анықтау.

Кәсіпорынның негізгі қорлары мен өндірістік қуатын пайдалануды талдау

Негізгі қорларды талдаудың міндеттері, негізгі бағыттары және ақпараттық қамтамасыз етілуі. Негізгі өндірістік қорлар мен өндірістік қуаттарды пайдаланудың экономикалық талдауы негізінен есепті жылдың деректерін алдыңғы жылмен салыстырғанда келесі бағыттар бойынша салыстыру арқылы жүргізіледі:

- негізгі өндірістік қорларды жалпы бағалау;
- негізгі қорлардың құрамы мен құрылымын талдау, оның есепті және өткен жылдардағы өзгеруі;
- негізгі құралдардың қозғалысын талдау: негізгі құралдардың түсу (енгізу), жаңару, шығу, тарату және кеңейту коэффициенттерін есептеу;
- негізгі құралдардың техникалық жай-күйін талдау: жарамдылық, тозу және ауыстыру коэффициенттері;
- негізгі, қосалқы және басқа жабдықтардың жас құрамын талдау. Ол жабдықты 5 жасқа дейінгі, 5-10 жастан, 10-20 жастан, 20 жастан жоғары жас аралықтары бойынша топтастыруды көздейді;
- жабдықты пайдалану деңгейін талдау. Ол қолда бар жабдықты өндіріске тарту және оны пайдалану дәрежесін көрсететін жеке көрсеткіштердің өзгеруін салыстырмалы бағалауды көздейді: ауысым коэффициентін есептеу, жабдықтың жұмыс күндерінің саны және ауысым ұзақтығы, сондай-ақ белгіленген жабдықтың санына; ауысым коэффициентіне; жабдық бірлігінің жұмыс күндерінің санына; ауысым коэффициентіне; бірліктің жұмыс күндерінің санына байланысты жабдықты пайдаланудың факторлық талдауы жабдықтың ұзақтығы; ауысым ұзақтығы; жабдықтың режимдік жұмыс уақытын пайдалану коэффициенті;
- негізгі құралдардың тиімділігін талдау. Кемінде үш жыл динамикадағы қор өнімділігі мен Қор сыйымдылығы көрсеткіштерін есептеу. Негізгі құралдардың белсенді бөлігінің үлес салмағына, жұмыс істеп тұрған жабдықтың үлес салмағына, Жұмыс ауысымына және жабдықтың жүктемесіне, жабдық бірлігінің өнімділігіне байланысты әр түрлі факторлардан қор қайтарымының өзгеруі;

- кәсіпорынның өндірістік қуатын пайдалануды талдау: жалпы коэффициентті, қарқынды және экстенсивті жүктеме коэффициенттерін есептеу.

Жаңа цехтарды іске қосу, реконструкциялау және ұйымдастыру-химиялық іс-шаралар есебінен өндірістік қуаттылықтың өсуін талдау;

- кәсіпорынның өндірістік алаңын пайдалануды талдау;
- негізгі құралдарды тиімді пайдалану есебінен өнім мен қызмет көлемін ұлғайту резервтерін есептеу.

Еңбек ресурстары мен жалақыны пайдалануды талдау

Кәсіпорынның еңбек ресурстарын пайдалануды талдаудың мәні мен міндеттері. Олардың ақпарат көздері. Бұл талдау келесі бағыттар бойынша өткен жылмен салыстырғанда есепті жылдың деректерін салыстыру арқылы жүргізіледі:

- еңбек ресурстары мен жалақыны жалпы бағалау;
- кәсіпорынның еңбек ресурстарымен қамтамасыз етілуін талдау: Еңбек персоналының құрылымын, жұмысшылардың біліктілік құрамын, жұмыс күшінің қозғалысын анықтау. Негізгі жұмысшылардың үлес салмағының өзгеруінің бір жұмысшыны өндіруге әсерін бағалау;
- жұмыс уақытын пайдалануды талдау;
- еңбек өнімділігін талдау: еңбек өнімділігін арттыру бойынша тапсырманы орындау дәрежесі. Бір жұмысшының жұмыс істеген күндерінің санына, жұмыс күнінің ұзақтығына және бір жұмысшының орташа сағаттық өнімділігіне байланысты еңбек өнімділігін факторлық талдау;
- жұмысшылар санының өзгеруіне және орташа жылдық жалақы деңгейіне байланысты жалақы қорын тиімді пайдалануды талдау;
- талдау нәтижелері бойынша Еңбек өнімділігі мен өнім көлемінің өсу резервтерін жалпылау.

Өнімнің өзіндік құнын және кәсіпорынның қаржылық нәтижелерін талдау

Өнімнің өзіндік құнын және кәсіпорынның қаржылық нәтижелерін талдаудың мәні, объектілері, міндеттері. Талдау үшін деректер көздері. Бұл талдау келесі бағыттар бойынша өткен жылмен салыстырғанда есепті жылдың деректерін салыстыру арқылы жүргізіледі:

- тауарлық және сатылатын өнімнің өзіндік құнының көрсеткіштерін, өнімнің 1 теңгеге шығындарын жалпы талдау;
- өнімнің өзіндік құнының құрылымын талдау, ол әр баптың сомасы мен үлес салмағын және шығындар элементтерін салыстыру негізінде жүзеге асырылады;
- өнімнің (қызметтердің) жекелеген түрлерінің өзіндік құнын талдау;
- кәсіпорындағы бағаны талдау;
- өнімді (қызметтерді) сатудан түскен пайданы факторлық талдау;
- пайданы пайдаланудың кәсіпорынның қаржылық жағдайына әсері;
- өнімнің (қызметтердің) рентабельділігін талдау;
- өнімнің өзіндік құнын төмендету және кәсіпорынның пайдасын арттыру резервтерін анықтау.

Кәсіпорынның қаржылық жағдайын талдау.

Кәсіпорынның қаржылық жағдайын талдаудың міндеттері, негізгі бағыттары және ақпараттық қамтамасыз ету. Бұл талдау келесі бағыттар бойынша өткен жылмен салыстырғанда есепті жылдың деректерін салыстыру арқылы жүргізіледі:

- баланстың қаржылық құрылымын жалпы талдау;
- кәсіпорын активтерін талдау: кәсіпорын қаражатын, ұзақ мерзімді және ағымдағы активтерді, дебиторлық берешекті жалпы бағалау;
- кәсіпорынның міндеттемелерін талдау: ұзақ мерзімді және материалдық емес активтердің көздерін, ағымдағы активтердің көздерін, кредиторлық берешекті жалпы бағалау;

- баланстың өтімділік көрсеткіштері негізінде кәсіпорынның төлем қабілеттілігін талдау: абсолютті өтімділік коэффициенттері, аралық қамту және жалпы қамту коэффициенті;

- кәсіпорынның қаржылық тұрақтылығын талдау: тәуелсіздік, тұрақтылық және қаржыландыру коэффициенттері;

- кәсіпорынның өзін-өзі қаржыландыру деңгейін талдау: өзін-өзі қаржыландыру коэффициенттері, өзін-өзі қаржыландырудың тұрақтылығы және өзін-өзі қаржыландыру процесінің рентабельділігі;

- мүлікті пайдалану тиімділігін талдау: активтердің (мүліктің) рентабельділік коэффициенттері, инвестициялардың рентабельділігі, меншікті капиталдың рентабельділігі және сатылған өнімнің рентабельділігі;

- кәсіпорынның қаржылық тұрақтылық қорын (залалсыздық аймағын) талдау;

- ақша ағынының қозғалысын талдау;

- кәсіпорынның қаржылық жағдайын жиынтық бағалау.

Өндірілетін (өткізілетін) өнім көлемінің өсу резервтерінің жиынтық кестесі.

Орындалған Экономикалық талдаудың әрбір бөлімінің өндірілетін (өткізілетін) өнім көлемінің өсу резервтерін жиынтық кестеге жинақтау қажет.

* Ескертпе: кәсіпорыннан ұсынылған ақпарат болған жағдайда бөлімдерді зерделеу және талдау жүргізу.

Қорытынды

Жүргізілген талдау негізінде қорытынды жасап, анықталған резервтерді бағалау қажет.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

Деректі және әдеби дереккөздердің кемінде 7 библиографиялық сипаттамасы. Оның ішінде электрондық ресурстардың үлесі 20% - дан аспайды.

Пайдаланылған әдебиеттердің библиографиялық сипаттамасы:

Кітаптар. Кітаптар үшін келесі деректерді көрсету керек: Автор (авторлар), атауы, қаласы және баспа атауы, шыққан жылы, беттер саны, ISBN.

Мерзімді басылымдар (журналдар). Мақала авторларын, мақаланың атауын, журналдың атауын, Шығарылған жылы мен нөмірін көрсету керек. Мақаланың басталу және аяқталу беттерін көрсетуге болады.

Электрондық көздер. Электрондық көздер үшін Авторды, мақаланың атауын, сайттың атауын (немесе сайттың бөлімін), URL мекенжайын және қол жеткізілген күнін көрсету қажет.

Жазбада [Электрондық ресурс] мәтіні болуы керек. Бетті табу үшін сайттың атын ғана емес, бүкіл сілтемені толығымен көрсету керек.

Қосымша А

Білім алушылардың өзіндік жұмысына арналған тапсырмалар

Кесте 1 – Кәсіпорынның экономикалық көрсеткіштерін талдау _____
202__ - 20__ жж.

№ р/с	Көрсеткіштер	Өлшем бірлігі	20__ж.	20__ж.	Ауытқулар	
					+,-	%
1	Заттай түрдегі өндіріс көлемі	тонна				
2	Сатылған өнім көлемі	мың теңге				
3	ЖПП саны	адам.				
4	Жылдық еңбекақы қоры	мың теңге				
5	Бір жұмысшыға арналған қазба	мың теңге				
6	Жұмысшылардың орташа айлық жалақысы	теңге				
7	Өнімнің толық құны	мың теңге				
8	1 теңге өнімге арналған шығындар	тиын				
9	МӨЗ орташа жылдық құны	мың теңге				
10	Қор қайтарымы	теңге				
11	Негізгі қызметтен түскен табыс	мың теңге				
12	Өнімнің рентабельділігі	%				

Кесте 2 – Негізгі қаржылық көрсеткіштер кәсіпорын қызметінің _____ 20__ -
20__ ж. (мың теңге)

Көрсеткіштер	20__ж .	20__ж	20__ж .	Ауытқулар (+/-)*		Осу қарқыны , %**
				20__жыл дан 20__жыл ға.	20__жыл дан 20__жыл ға.	
А	1	2	3	4	5	6
ҚҚС және акциздерді шегергендегі						

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

тауарларды, өнімдерді, жұмыстарды, қызметтерді сатудан түскен түсім						
Сатылған тауарлардың, өнімдердің, қызметтердің өзіндік құны						
Жалпы пайда						
Коммерциялық шығындар						
Басқару шығындары						
Сатудан түскен пайда (залал)						
Басқа кірістер						
2-кестенің жалғасы						
Басқа шығындар						
Салық салуға дейінгі пайда (залал)						
Ағымдағы табыс салығы						
Есепті жылдың таза пайдасы (шығыны)						
Ескерту -						

* * ауытқу абсолютті шамалармен есептеледі: екінші жыл бірінші жылмен салыстырғанда және үшінші жыл екінші жылмен салыстырғанда

** өзгеріс қарқыны үш жылдағы пайызбен анықталады (бірінші жылмен салыстырғанда үшінші жыл)

Кесте 3 – Кәсіпорынның өнімін (жұмысын, қызметін) өткізу көлемінің серпіні _____ үшін 20__ - 20__ (мың теңге)

Өнімнің (жұмыстардың, көрсетілетін қызметтердің)а тауы	20__ж.		20__ж.		20__ж.		Ауытқулар (+ ; -)				Өсу қарқы ны, %
	мың теңг е	үле с сал ма ғы %	мың теңге	үле с сал ма ғы %	мың теңге	үле с сал ма ғы %	мың теңге		үлес салмағы, %		
							(3-1)	(5-3)	(4-2)	(6-4)	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Жалпы											
Тауарлық											
Іске асырылды											
Барлығы жыл											
Ескерту -											

Кесте 4 – Кәсіпорынның негізгі қорларының көлемі, құрамы және құрылымы

Негізгі құралдардың түрлері	20 ж.		20 ж.		20 ж.		Ауытқулар (+ ; -)				Темп роста, %
	мың теңге	үлес салм. %	мың теңге	үлес салм. %	мың теңге	үлес салм. %	мың теңге	үлес салм. %	мың теңге	үлес салм. %	
А	1	2	3	4	5	6	(3-1)	(5-3)	(4-2)	(6-4)	11
Ғимараттар											
Құрылыстар											
Тасымалдау құрылғылары											
Машиналар мен жабдықтар											
оның ішінде: көлік құралдары											
Негізгі құралдардың басқа түрлері											
Жиыны											
Ескерту -											

Кесте 5 – Кәсіпорынның негізгі қорларының жас құрылымы 20__ жылғы 01 қаңтарға

Негізгі құралдардың түрлері	Барлығы, мың теңге	Оның ішінде пайдалану жасы								
		5 жылға дейін		5-10 жылға дейін		10-20 жылға дейін		20 жылдан жоғары		
		мың теңге	үлес салм. %	мың теңге	үлес салм. %	мың теңге	үлес салм. %	мың теңге	үлес салм. %	
А	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Ғимараттар										
Құрылыстар										
Тасымалдау құрылғылары										
Машиналар мен жабдықтар										
оның ішінде: көлік құралдары										
Негізгі құралдардың басқа түрлері										
Жиыны										

Ескерту -

Кесте 6 – Кәсіпорынның негізгі қорларын пайдалану тиімділігін талдау _____
20__ - 20__ ж.

Көрсеткіштер	Өлшем бірліктері	20__ ж.	20__ ж.	20__ ж.	Ауытқу (+/-)*		Өзгеру қарқыны, %**
		.	.	.	20__ ж. дан 20__ ж.	20__ ж. дан 20__ ж.	
А	1	2	3	4	5	6	7
ҚҚС және акциздерді шегергендегі тауарларды, өнімдерді, жұмыстарды, қызметтерді сатудан түскен түсім							
Сатылған тауарлардың, өнімдердің, қызметтердің өзіндік құны							
Жалпы пайда							
Коммерциялық шығындар							
Басқару шығындары							
Сатудан түскен пайда (залал)							
Басқа кірістер							
Кестенің жалғасы 2							
Басқа шығындар							
Салық салуға дейінгі пайда (залал)							
Ағымдағы табыс салығы							
Есепті жылдың таза пайдасы (шығыны)							
Ескерту -							

Кесте 7 – Кәсіпорынның ағымдағы активтерінің динамикасы мен құрылымы _____
20__ - 20__ ж. үшін

Показатели	20__ ж.		20__ ж.		20__ ж.		Ауытқулар (+ ; -)				Темп роста, %
	мың теңг	үлес сал	мың теңг	үлес	мың теңге	үлес	мың теңге	үлес сал	мың теңге	үлес сал	

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

	е	м. %	е	вес %		сал м. %		м. %		м. %	
	1	2	3	4	5	6	(3-1)	(5-3)	(4-2)	(6-4)	11
Қорлар											
Сатып алынған құндылықтар бойынша ҚҚС											
Ұзақ мерзімді дебиторлық берешек											
Қысқа мерзімді қаржылық инвестициялар											
Қолма-қол ақша											
Басқа ағымдағы активтер											
Айналым активтерінің жиыны											
Ескерту -											

Кесте 8 – Кәсіпорын қорларының құрылымының динамикасы _____
20__ - 20__ ж. үшін

Шамамен көрсеткіштер	20 ж.		20 ж.		20 ж.		Ауытқулар (+ ; -)				Өсу қарқыны, %
	мың теңге	үлес сал м. %	мың теңге	үлес сал м. %	мың теңге	үлес сал м. %	мың теңге	үлес сал м. %	мың теңге	үлес сал м. %	
	е	м. %	е	вес %	е	с сал м. %	(3-1)	(5-3)	(4-2)	(6-4)	
А	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Шикізат және материалдар											
Аяқталмаған өндірістегі шығындар (айналым шығындары)											
Дайын өнімдер мен тауарлар											
Жөнелтілген тауарлар											
Болашақ кезеңдердің шығындары											
Басқа қорлар мен шығындар											

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

Жалпы қорлар										
Ескерту -										

**Кесте 9 – Кәсіпорынның айналым қаражатын пайдалану тиімділігін талдау __
20__ - 20__ ж.**

Көрсеткіштер	20__ ж	20__ ж	20__ ж	Ауытқулар (+/-)*		Өсу қарқыны, %**
	.	.	.	20__ жыл дан 20__ ж.	20__ жылдан 20__ ж.	
А	1	2	3	4	5	6
Айналым қаражатының орташа құны, Барлығы, мыңтеге						
Айналым қаражатының айналыс уақыты, күндері						
Айналым қаражаттарының айналым жылдамдығы, айналымдар						
Айналымдағы қаражаттың айналымға қатысу коэффициенті						
Айналым қаражаттарының рентабельділігі коэффициенті						
Айналымдағы босатылған (тартылған) қаражатқа қатысты сома, мыңтеге						
Басқа кірістер						
Ескерту-						

* Кәсіпорын қызметкерлерінің құрылымын санаттар бойынша талдау үшін келесі жіктеуді қолдану ұсынылады:

1. Әкімшілік-басқару персоналы (кәсіпорынның функционалдық бөлімшелерінің басшылары мен мамандары).
2. Негізгі персонал (кәсіпорын қызметінің саласын ескере отырып):
 - а) өндірістік кәсіпорындар үшін өнеркәсіптік-өндірістік;
3. Көмекші персонал.

Кесте 10 – Кәсіпорынның еңбек ресурстарымен қамтамасыз етілуі

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

Жұмысшылар санаты*	Саны		Қамтамасыз ету пайызы
	жоспар	факт	
Қызметкерлер саны, барлығы			
оның ішінде:			
Ескерту -			

Кесте 11 – Кәсіпорын қызметкерлерінің құрамы мен құрылымы _____ 20__-20__ ж. штат кестесіне сәйкес (адам)

Қызметкерлер санаттары *	20__ ж.		20__ ж.		20__ ж.		Ауытқулар (+ ; -)		өзгерісі, %	
	адам	үлес салм. %	адам	үлес салм. %	адам	үлес салм. %	20__ ж. ыздан 20__ ж.	20__ жылдан 20__ ж.	20__ жылдан 20__ ж.	20__ жылдан 20__ ж.
А	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Қызметкерлер саны, барлығы		100		100		100				
оның ішінде:										
I. Әкімшілік-басқару персоналы										
II. Көмекші персонал										
III. Басқалар										
Ескерту -										

* немесе өнеркәсіптік-өндірістік

Кесте 12 – Кәсіпорын қызметкерлерінің еңбек өнімділігінің көрсеткіштері

Көрсеткіштер	Өлшем бірлігі	Өткен жыл	Есепті жыл	Өткен жылдан ауытқу (+;-)
А	Б	1	2	3
Тауар айналымы (немесе өндірілген өнім көлемі)	мың теңге			
Қызметкерлердің орташа тізімдік саны, барлығы	адам			
оның ішінде негізгі персонал саны*	адам			
Негізгі персоналдың үлес салмағы* қызметкерлердің жалпы санында	%			
Бір қызметкер жұмыс істеген негізгі персоналдың саны* бір жылдағы күндер	күн			
Жұмыс күнінің орташа	сағат			

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

ұзақтығы				
Жұмыс істеген уақыттың жалпы саны:				
- негізгі персоналдың барлық қызметкерлерімен* бір жыл ішінде	мың сағат			
- негізгі персоналдың бір қызметкері*	чел.- сағат			
Орташа жылдық өндіріс:				
- бір жұмысшы	мың теңге			
- негізгі персоналдың бір қызметкері*	мың теңге			
Негізгі персоналдың бір қызметкерін орташа тәуліктік өндіру*	мың теңге			
Негізгі персоналдың бір қызметкерін орташа сағаттық өндіру*	мың теңге			
Ескерту -				

* сауда-жедел немесе өнеркәсіптік-өндірістік

* Кәсіпорын қызметкерлерінің санаттары кәсіпорын түріне (өндірістік немесе құрылыс, сауда) байланысты әр түрлі болуы мүмкін; әр санатта жұмысшыларға лауазымдар бойынша қосымша жіктеу мүмкін (басшылар, мамандар, әкімшілер, сатушылар және т.б.)